

Justitsministeriet

Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: LOJ40470

Besvarelse af spørgsmål nr. 110 af 10. maj 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål:

”Ministerens kommentar udbedes til Jonas Christoffersens, Københavns Universitet, skriftlige oplæg (vedlagt) til Retsudvalgets høring 10/5-06 om terrorbekæmpelse.

Ministeren bedes kommentere hver enkelt af de 19 konkrete forslag i oplægget.”

Svar:

Nedenfor anføres i kortfattet form Justitsministeriets kommentarer til de enkelte forslag i Jonas Christoffersens skriftlige oplæg.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet i de tidligere svar, som er afgivet til Retsudvalget, i vidt omfang har forholdt sig til spørgsmål svarende til dem, som Jonas Christoffersen rejser.

Lovforslagets anvendelsesområde

1. Det overvejes, om PET's særlige beføjelser generelt kan begrænses til forebyggelse eller efterforskning af særligt alvorlige forbrydelser, der f.eks. kan indebære fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Justitsministeriet forstår forslaget således, at der navnlig sigtes til bestemmelserne i lovforslagets § 2, nr. 1 (indhentelse af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder), § 2, nr. 4 (kendelse ”på person” ved indgreb i meddelelshemmeligheden) og § 4, nr. 1 (adgang til passageroplysninger).

De nævnte bestemmelser finder efter forslaget anvendelse i sager om efterforskning mv. af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Den nærmere baggrund herfor - herunder

spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at begrænse bestemmelsernes anvendelsesområde yderligere – er beskrevet i besvarelsen af spørgsmål nr. 55.

Justitsministeriet kan henholde sig til denne besvarelse. Justitsministeriet finder herefter ikke grundlag for at foreslå anvendelsesområdet for bestemmelserne yderligere begrænset.

Retskendelser og andre konkrete kontrolforanstaltninger

2. Der foretages en opgørelse af det tidsforbrug, der er forbundet med at udforme begæringer/anmodninger og i øvrigt indhente retskendelser mv.

Justitsministeriet forstår forslaget således, at der sigtes til de bestemmelser, der er omtalt under pkt. 1 ovenfor.

Baggrunden for de nævnte foreslåede bestemmelser er udførligt beskrevet i pkt. 3, 4 og 8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, herunder med redegørelse for de ressourcemæssige vanskeligheder mv., som de gældende ordninger kan give anledning til.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for herudover at søge en opgørelse som den, Jonas Christoffersen er inde på, udarbejdet.

3. Det overvejes at modernisere kontrolsystemet på grundlag af konkrete oplysninger om PET's virksomhed.

Spørgsmålet om kontrol med Politiets Efterretningstjenestes anvendelse af de foreslåede bestemmelser er nærmere beskrevet de relevante steder i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. f.eks. pkt. 3.4.2.3 om det såkaldte Wamberg-udvalgs kontrol med tjenestens indhentelse af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder og pkt. 4.2.2 om domstolskontrol med politiets indgreb i meddelelshemmeligheden på grundlag af en kendelse ”på person”.

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der her er anført.

Udveksling af oplysninger mellem offentlige myndigheder

4. Det tydeliggøres, at PET's adgang til at indhente fortrolige og personfølsomme oplysninger vil blive udvidet.

Justitsministeriet forstår forslaget således, at der sigtes til bestemmelsen i lovforslagets § 2, nr. 1 (indhentelse af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder).

Baggrunden for og formålet med den foreslåede bestemmelse er udførligt beskrevet i pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, hvad det er for yderligere ”tydeliggørelse” Jonas Christoffersen lægger op til.

5. Det overvejes, om muligheden for løbende overvågning ved udveksling af oplysninger som minimum kan tidsbegrænses.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 91, hvor det rejste spørgsmål er nærmere behandlet.

6. Det afklares, om domstolene skal kunne foretage en interesseafvejning i tilfælde, hvor f.eks. en læge nægter at udlevere oplysninger, eller om domstolene alene vil skulle håndhæve PET's ret til at indhente oplysninger fra forvaltningsmyndigheden.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 38, hvor det rejste spørgsmål er nærmere behandlet.

7. Der knyttes særlige regler om tilfældighedsfund til PETs særlige vide adgang til at indhente oplysninger.

Der henvises til pkt. 3.4.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til besvarelsen af spørgsmål nr. 43, hvor det rejste spørgsmål er nærmere behandlet.

Personkendelser

8. Det overvejes, om lovforslaget kan begrænses til alene at omfatte telefoner, som den mistænkte besidder, da det vil være bedst stemmende grundlovens § 72 at begrænse forslaget til aflytning af personer, som en dommer har givet konkret tilladelse til at aflytte.

Justitsministeriet finder ikke, at anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 4, om kendelse ”på person” ved indgreb i meddelelshemmeligheden bør begrænses til at omfatte telefoner, som den mistænkte besidder.

Der henvises i den forbindelse nærmere til besvarelsen af spørgsmål nr. 3 og 4.

9. Det afklares, om der er støtte i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis for at aflytte én person (den ikke-mistænkte biperson) på baggrund af lovbestemmelser og kendelser om aflytning af en anden person (den mistænkte).

Justitsministeriet finder ikke, at den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 4, om kendelse ”på person” ved indgreb i meddelelshemmeligheden rejser spørgsmål i forhold til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Det tilføjes, at det ikke fremgår, hvilke nærmere konventionsmæssige spørgsmål Jonas Christoffersen har i tankerne.

10. Det afklares, om andre lande har indført eller foreslået indført sammenlignelige regler.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at iværksætte en sådan undersøgelse.

Der henvises i den forbindelse til pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der udførligt er redegjort for baggrunden for den foreslåede bestemmelse.

11. Det afklares, om PET på grundlag af en personkendelse kan foretage aflytning af lægers, advokaters og præsters mv. telekommunikation.

Som det bl.a. fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 4, indebærer den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 4, om kendelse ”på person” ved telefonaflytning mv. alene ændringer i fremgangsmåden i forbindelse med indhentelse af retskendelse. Der er således ikke tale om, at politiet fremover vil kunne foretage telefonaflytning i videre omfang end i dag.

Spørgsmålet om, hvorvidt politiet på grundlag af en kendelse ”på person” f.eks. kan foretage aflytning af telefonsamtaler, som læger, advokater eller præster måtte deltage i, vil derfor – på samme måde som i dag – skulle afgøres efter retsplejelovens almindelige regler herom.

Der henvises i den forbindelse særligt til retsplejelovens § 782, stk. 2, sammenholdt med § 170, hvor det nævnte spørgsmål er nærmere reguleret.

12. Det overvejes, at PET konkret over for retten skal begrunde, hvorfor den brede regel om personkendelse skal bruges frem for den nugældende, snævre regel om telefonkendelse.

Der henvises til pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og besvarelsen af spørgsmål nr. 53, hvor det rejste spørgsmål er nærmere behandlet.

Tv-overvågning

13. Det overvejes, om forslaget kan henskydes til tv-overvågningsudvalget.

Det fremgår, at der sigtes til bestemmelsen i lovforslagets § 3, nr. 1, om adgang for politiet til at meddele pålæg om bl.a. den tekniske kvalitet af tv-overvågningsoptagelser.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at lade forslaget indgå i tv-overvågningsudvalgets arbejde. Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bestemmelse ikke åbner mulighed for tv-overvågning, som ikke kan gennemføres allerede i dag, jf. nærmere pkt. 7.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

14. Det afklares, hvilke økonomiske, tekniske og juridiske konsekvenser lovforslaget har.

Der henvises til pkt. 11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Passageroplysninger

15. Det afklares, i hvilket omfang indrejsekontrollen ikke foretages efter de gældende regler.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, hvilken nærmere afklaring Jonas Christoffersen sigter til.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der udførligt er redegjort for baggrunden for den foreslåede bestemmelse.

16. Det afklares, i hvilket omfang overvågning af konkrete personer, om hvem der er grund til at tro, at de har været eller vil blive involveret i terrorisme m.v. ikke vil kunne foretages efter de gældende regler om edition.

Der henvises til pkt. 8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der udførligt er redegjort for baggrunden for den foreslåede bestemmelse.

17. Det overvejes at begrænse PET's beføjelser, således at PET kun kan få adgang til at indhente oplysninger om enkeltpersoner, der er genstand for en mere konkret begrundet mistanke.

Der henvises til pkt. 8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der udførligt er redegjort for baggrunden for den foreslåede bestemmelse.

I overensstemmelse med det, der her er anført, finder Justitsministeriet ikke grundlag for at foreslå bestemmelsen begrænset på den måde, som Jonas Christoffersen foreslår.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er korrekt, når Jonas Christoffersen anfører, at Politiets Efterretningstjeneste efter den foreslåede bestemmelse ”på vilkårlig måde [kan] rette søgelyset mod personer, man ikke i øvrigt har grundlag for at rette søgelyset imod.”

Som det fremgår af ordlyden af bestemmelsen, kan efterretningstjenesten alene kræve de omhandlede oplysninger udleveret til brug for forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, og tjenesten vil derfor ikke være berettiget til at kræve oplysninger udleveret, som ikke er relevante for varetagelsen af disse opgaver.

18. Det overvejes, om flyselskabernes opbevaringspligt bør fastlægges ved lov.

Flyselskabernes grundlæggende pligt til at foretage registrering og opbevaring af passageroplysninger i 1 år foreslås fastlagt ved lov, jf. den foreslåede bestemmelse i luftfartslovens § 148 a, stk. 1. Det, der foreslås overladt til nærmere administrativ regulering, er de nærmere tekniske regler om denne registrerings- og opbevaringspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 148 a, stk. 3.

Efter Justitsministeriets opfattelse er den foreslåede affattelse af bestemmelsen i overensstemmelse med almindelige lovtekniske principper.

19. Det tydeliggøres, i hvilket omfang og hvordan politiet – ud over i sager om straffelovens kapitel 12 og 13 – vil kunne få adgang til de af flyselskaberne opbevarede oplysninger.

Anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse i luftfartslovens § 148 a, stk. 2, om udlevering af passageroplysninger er som anført ovenfor sager om forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Politiets adgang til sådanne oplysninger i andre sager vil således være reguleret af de regler, der gælder i dag. Disse regler er nærmere beskrevet i pkt. 8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.